

גלובלֵטֵר

סיכום שנת 2021
בשיתוף EULER HERMES

דצמבר
2021

השיבושים בשרשראות האספקה הגלובליות
השלמת מלאים מאיזה את האינפלציה
עלייה חדה במספר המשרות הפנויות
לא כל יום בלק פריידי

מלחמת שלום האספקה

השיבושים בשרשראות האספקה הגלובליות יימשכו גם ב-2022

המחירים. בשנת 2022 הביקוש למלאים צפוי להימשך כאשר חברות ירכשו מלאים מעבר לרמה הנורמלית, כתגובה למחסור הנוכחי. ברבעון הרביעי של השנה צפויה התאוששות קלה בהיקף המסחר בסחורות (+0.8% לעומת -1.1% ברבעון השלישי), אך הסיכון לירידה נוספת ברבעון הראשון של 2022 עדיין ממשי. בסה"כ כלכלני EULER HERMES צופים גידול של 5.4% בהיקף המסחר ב-2022 וגידול של 4% ב-2023.

הגידול במסחר יגדיל את חוסר האיזון בין המדינות. ארה"ב צפויה לקבוע שיא של גירעון במסחר ב-2022 ו-2023 בהיקף של כ-1.3 טריליון דולרים, בעוד סין ואירופה יקבעו שיאים בהיקף של עודפי המסחר (כ-760 ו-330 מיליארדי דולרים בהתאמה).

הסיכון להיפגע מהשיבושים בשרשראות האספקה גדול יותר באירופה בגלל השקעה מועטה יחסית בפיתוח תשתיות ייצור והסתמכות על ייבוא מסיך, בעיקר יבוא מתכות, מוצרי מתכת ורכבים.

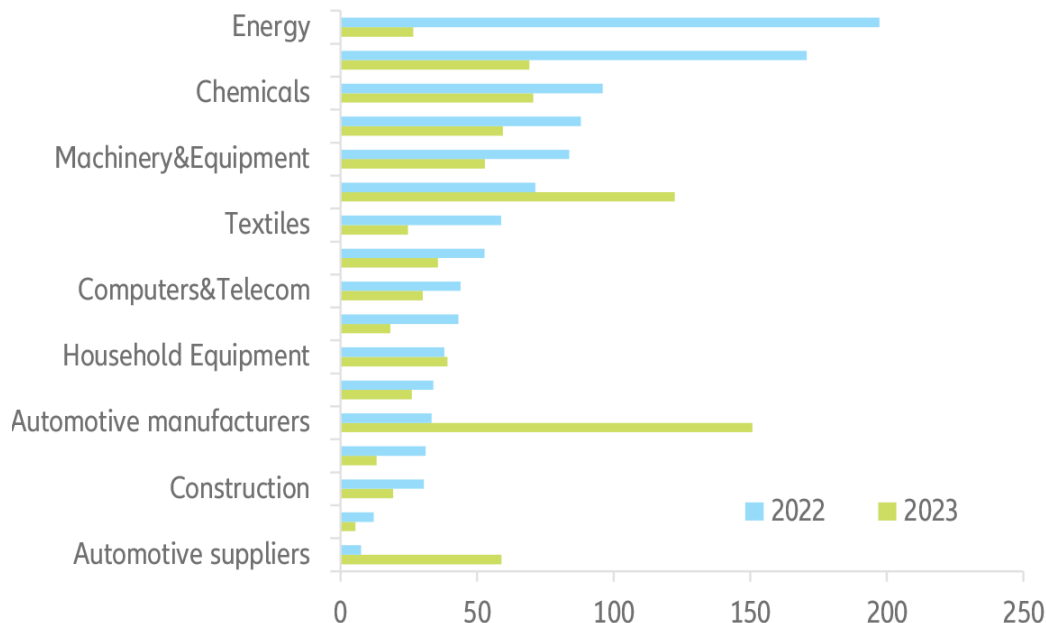
לאחר ביצועים יוצאים מן הכלל מאז המחצית השנייה של 2020, המסחר הגלובלי בסחורות התכווץ ברבעון השלישי של השנה. הירידה בייצור מסבירה למעלה מ-75% מהתכווצות המסחר, כאשר היתרה מוסברת בהיווצרותם של צווארי בקבוק בהליכים הלוגיסטיים.

השיבושים בשרשראות האספקה יוצרים מחסור בחומרי גלם. המחסור גורם להאטה בענפי הייצור והבנייה ועלול לפגוע בהתאוששות השווקים המתפתחים. מנגד, מתקיים מרוץ לחידוש מלאים שמאיץ את עליית

+5.4%

הגידול הצפוי בהיקף המסחר הגלובלי
בסחורות ב-2022

היקף הגידול השנתי במסחר לפי ענף (במיליארדי דולר)

Sources: Euler Hermes, Allianz Research

הביטוח שלך להצלחה

החילוץ 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

האטה בכלכלה הסינית

המדינה עומדת ליישם תכנית לאומית לצמיחה שיוויונית ובת קיימא

תחלואה בסין חזרה לעלות ועימה החשש לפגיעת ההגבלות המחמירות של הממשלה בביקושים המקומיים. מנגד, הביקושים מהעולם לקראת "עונת החגים" בארה"ב ואירופה לתוצרת סינית ממשיכים להיות חזקים מאוד (יצוא הסחורות עמד על כ-300 מיליארד דולר בחודש אוקטובר). מחירי ההובלה המשיכו להתמתן זה השבוע השישי ברציפות עם ירידה של כ-5% בשבוע האחרון.

כלכלת סין נותרה מצולקת מעט ממשבר הקורונה חרף ההתאוששות המהירה והחזרה לרמות התפוקה של טרום המגפה. ההאטה הנוכחית צפויה להצטמצם במהלך המחצית הראשונה של 2022 והצמיחה צפויה להתייצב ביחס לארה"ב ואירופה בשיעורים של 5.2%-1 ו-7.9% בהתאמה.

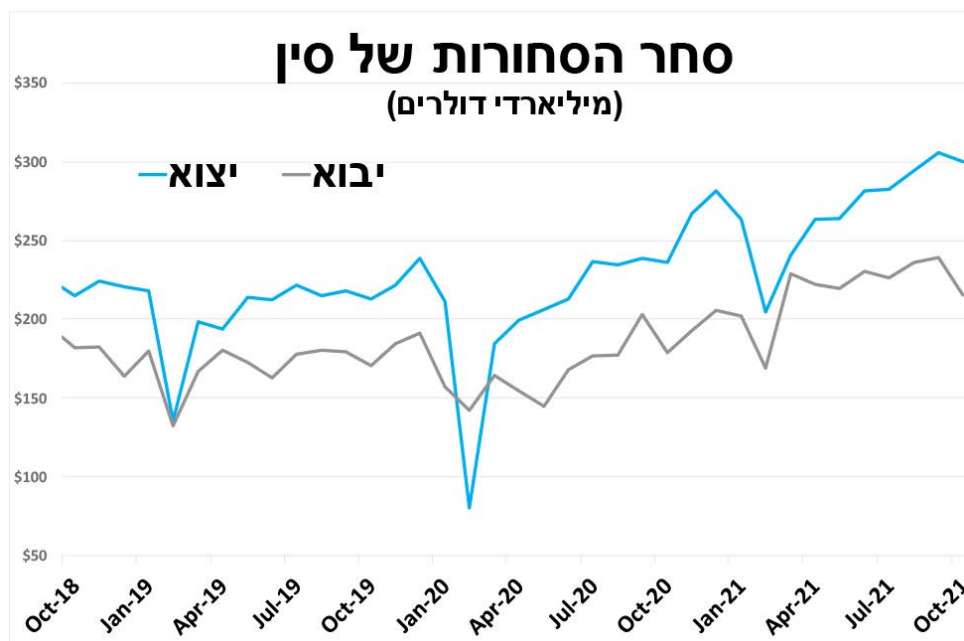
הגברת הפיקוח הרגולטורי טילטלה את השווקים והשפיעה על הסנטימנט של המשקיעים, כמו גם המתחים הגיאופוליטיים שמביאה עימה מלחמת הסחר המתחדשת עם ארה"ב.

בטווח הארוך, הרשויות בסין, בהובלתו של הנשיא שי ג'ינפינג, מקדמים את תכנית "common prosperity" - תכנית לאומית שנועדה לחלק את העושר בין מרכיביה השונים של סין. משמעות יישום התכנית היא:

- צמיחה איטית יותר אך בת קיימא לטווח הארוך.
- חלוקת הצמיחה באופן שוויוני יותר. צמצום פערים סוציו-אקונומיים בין האזורים הכפריים והעירוניים וצמצום פערי שכל.
- הפחתת הסיכונים הפיננסיים (למשל בתחום הנדל"ן).
- מאמץ לעמוד ביעדים שנקבעו להתמודדות עם שינויי האקלים.

7.9%

שיעור הצמיחה השנתית בסין בשנת 2021

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

האומיקרון לא משנה את כללי המשחק

ההגבלות בעקבות
הוואריאנט החדש עלולות
לתמוך באינפלציה
בטווח הארוך

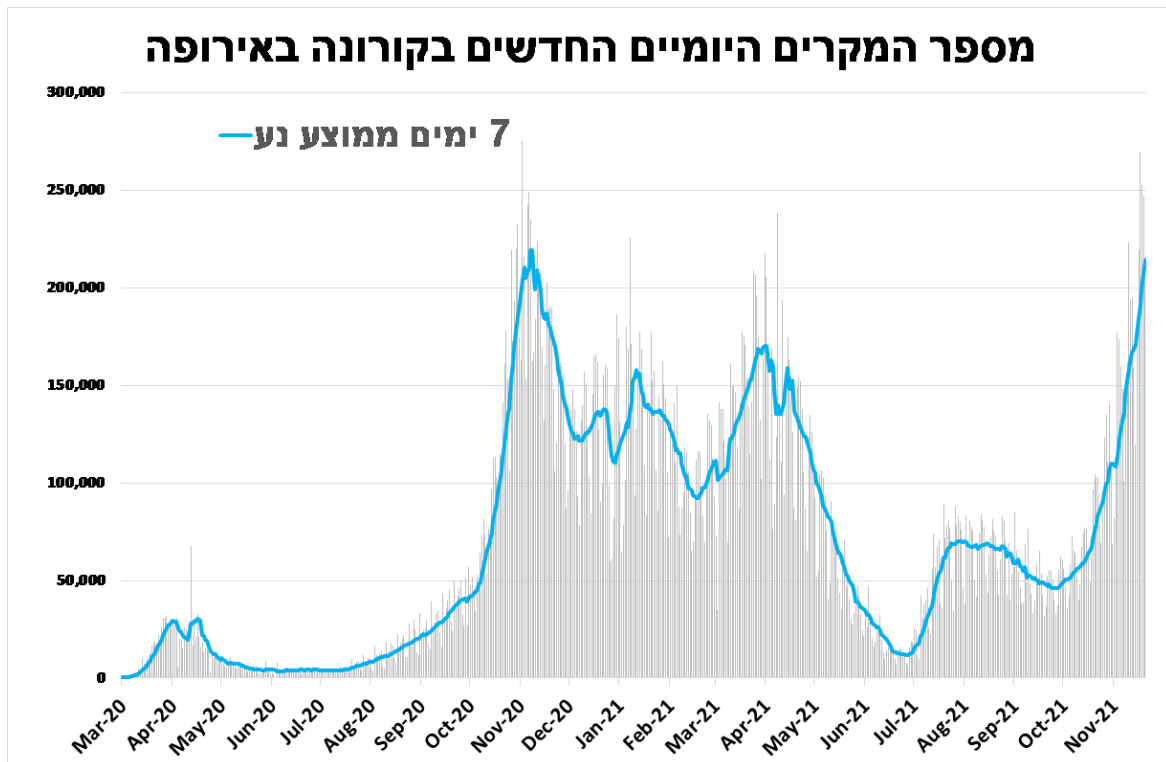
תגובות של ממשלות בעולם המערבי (כולל בישראל) לווריאנט האומיקרון היו מהירות וכללו בעיקר החרפת הגבלות על כניסות זרים

והתקהלויות, כלקח מההתפשטות המהירה של ווריאנט הדלתא.

החרפת ההגבלות לרבות סגרים נקודתיים עלולים, מן הסתם, לפגוע בביקושים אך לא מעבר למה שחוינו בגלים הקודמים. הבנקים המרכזיים צפויים לנקוט במדיניות מוניטרית מקלה עד אשר יתברר היקף האיום הכלכלי של הנגיף החדש. בטווח הקצר צפויה דווקא ירידה באינפלציה. בטווח הארוך יתקשו הבנקים המרכזיים להעלות את הריבית במהירות והאינפלציה תשוב להרים את ראשה. המפסידים העיקריים מהופעת הוואריאנט החדש וההגבלות שבאו בעקבותיו הם, כרגיל, ענפי התעופה, המלונות, הביילוי והשירותים. המרוויחים הם (שוב) ענפי ההיי-טק, חברות שילוח, מחסנים, נדל"ן ובריאות.

יש לזכור כי העולם היום מוכן יותר להתמודדות עם הנגיף, לאור הלמידה שעברו המערכות הרפואיות בארץ ובעולם, היכולת להתאים את החיסונים לווריאנטים חדשים והסתגלות של חברות ומשקי הבית לעבודה ופעילויות יומיומיות אחרות מרחוק.

מספר המקרים היומיים החדשים בקורונה באירופה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

הקורונה מעמיקה את אי השוויון העולמי

תחילה פגעה הקורונה בעיקר במדינות העשירות לאחר מכן התהפך הגלגל

השליכה נוספת של הקורונה היא הגדלת אי השוויון בהכנסות בין המדינות העניות לעשירות. המדינות העשירות היו דווקא הראשונות להיפגע מהמשבר אך מדיניות התמיכה והתקדמות החיסונים

סייעו להן להתאושש מהר, בעוד המדינות העניות יותר נשארו מאחור.

מחקר שערכו EULER HERMES מצא כי המדינות שרשמו צמיחה מהירה בהכנסות בתקופה של טרום הקורונה הן אלו הצפויות להישאר מצולקות יותר בטווח הארוך. הצמיחה שחוו מדינות כמו הונגריה, רומניה ולטביה, צפויה להאט עד לפחות 2029, אם כי חברותן באיחוד האירופאי עשויה למתן מעט את הצמיחה בהכנסות. לעומת זאת במדינות כמו קזחסטן, פנמה ואיי סיישל הצמיחה צפויה להיבלם לפחות עד לסוף העשור.

באופן מפתיע טורקיה ורוסיה צפויות דווקא לרשום צמיחה ברמת ההכנסות הודות להרחבות פסקליות מעודדות צמיחה שיישמו והודות לעלייה במחיר הנפט (רוסיה). המשמעות היא כי מדינות אלו יוכלו להתמודד בטווח הבינוני עם זעזועים במחירי הקומודיטי (רוסיה) וזעזועים בשוקי המטבעות (טורקיה).

הקורונה הגבירה את חשיבותו של שוק ביטוח מפותח וחזק, במיוחד במדינות החלשות יותר, בהגנה מפני הסיכונים ובעידוד השקעות. הניסיון של משבר הקורונה הראה כי מדינות עם שוק ביטוח מפותח התמודדו טוב יותר עם המשבר.

כלכלות שעברו מרמת הכנסות בינונית לרמת הכנסות גבוהה בשנים 1995-2019

Country	Year of transition to high-income economy	PPP real GDP per capita in % of US in 2019	Comment
Bahrain	2000	75%	
Czechia	2005	60%	Already HI in 1993-1996 but fell back to MI in its early years of transition from socialism
Estonia	2012	54%	
Lithuania	2018	52%	
Malta	2010	62%	
Poland	2019	51%	
Portugal	2017	51%	Already HI in 2006-2012 but fell back to MI in the wake of the Eurozone crisis
Saudi Arabia	2004	83%	
Slovenia	2005	54%	
South Korea	2001	67%	Already HI in 1995-1997 but fell back to MI in the wake of the Asian crisis

Sources: Penn World Table version 10.0, Euler Hermes, Allianz Research

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

קמעונאות בארה"ב: לא כל יום "בלק פריידי" הביקושים הגבוהים ורמות המלאי הנמוכות צמצמו את היקף ההנחות

הסיילים של "בלק פריידי" מודל 2021 לא היו האטרקטיביים ביותר שידעו הצרכנים בארה"ב. כך למשל, צעצועים, הלבשה, מוצרי חשמל, ריהוט, מחשבים, מוצרי ספורט וטלוויזיות עלו בין 5-17% יותר ממחירים במכירות "בלק פריידי" בשנה שעברה.

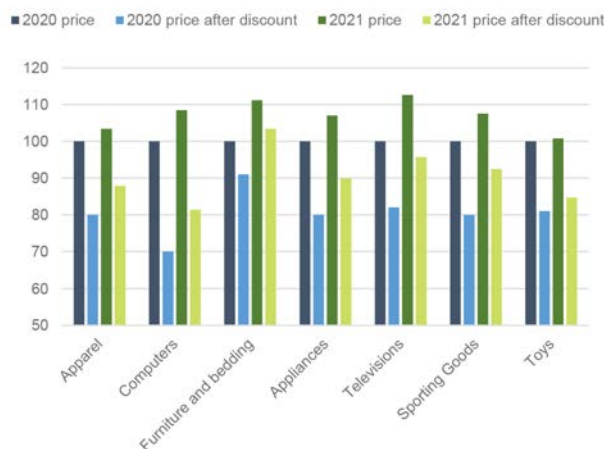
מספר סיבות הקטינו את המוטיבציה של הסוחרים להציע הנחות גדולות בעונת הקניות של סוף השנה:

1. אספקה מהודקת. הביקוש למוצרים הפופולרים כמו אלו שנמנו למעלה, היה גבוה באופן חריג לאורך כל השנה והביא לניצול כמעט מלא של כושר הייצור וההובלה.
2. השיבושים בשרשראות האספקה כתוצאה מהגבלות שננקטו בעקבות התפרצויות גלי קורונה באסיה (בעיקר בוייטנאם).
3. מחסור במוליכים למחצה בסין שפגע בייצור מוצרי החשמל.
4. רמות מלאי נמוכות שתורגמו למחירים גבוהים יחסית לשנה הקודמת.
5. תיאבון הצרכנים. ההגבלות על צריכת שירותים בתקופת הקורונה בשילוב עם התמיכה הממשלתית למשקי הבית הביאו לזינוק בחסכון של הצרכנים. חיסכון זה יחד עם שינוי ההעדפות של הצרכנים הגדילו את הביקושים למוצרים ב-400 מיליארד דולר ב-2021 לעומת 2019 ויצרו מחסור במלאי מוצרים בארה"ב, המוערך בכ-41 מיליארד דולה. התחומים בהם הביקושים היו הגבוהים ביותר: איקומרס, תחביבים שונים ועיצוב הבית.

5-17%

שיעור עליית מחירי המוצרים הפופולריים במכירות בלק פריידי לעומת אשתקד

מחירי מוצרים פופולריים 2020-2021

Sources: US Bureau of Labour Statistics, Adobe Digital Insights, Euler Hermes, Allianz Research calculations

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

הביקושים להשלמת מלאים דוחפים לאינפלציה

הירידה במחירי הנפט צפויה למתן את עליית המחירים בטווח הקצר

האינפלציה הבסיסית בארה"ב ובאירופה עדיין מונעת מביקושים להשלמת מלאים. בנוסף, ההכנסה הפנויה הממוצעת של משקי הבית בארה"ב נמצאת ברמות שיא ותומכת בהמשך גידול הצריכה הפרטית ועליית מחירים. תחזית האינפלציה לגוש האירו בשנים 2021 ו-2022 עומדת על 2.2% ו-1.5% בהתאמה. תחזית האינפלציה בארה"ב: 4.1% ו-2.2% בהתאמה.

בטווח הקצר הירידה החדה שנרשמה במחירי הנפט תפחית את האינפלציה בעולם. בישראל מחיר הדלק ירד בחדות בדצמבר (-3.6%) וצפוי להמשיך לרדת במתינות גם בינואר. עם זאת, ייתכן ויישום הגבלות נוספות, בעיקר בסין, יגרמו להמשך השיבושים בתעשייה ובשילוח וידחפו לעליית מחירים.

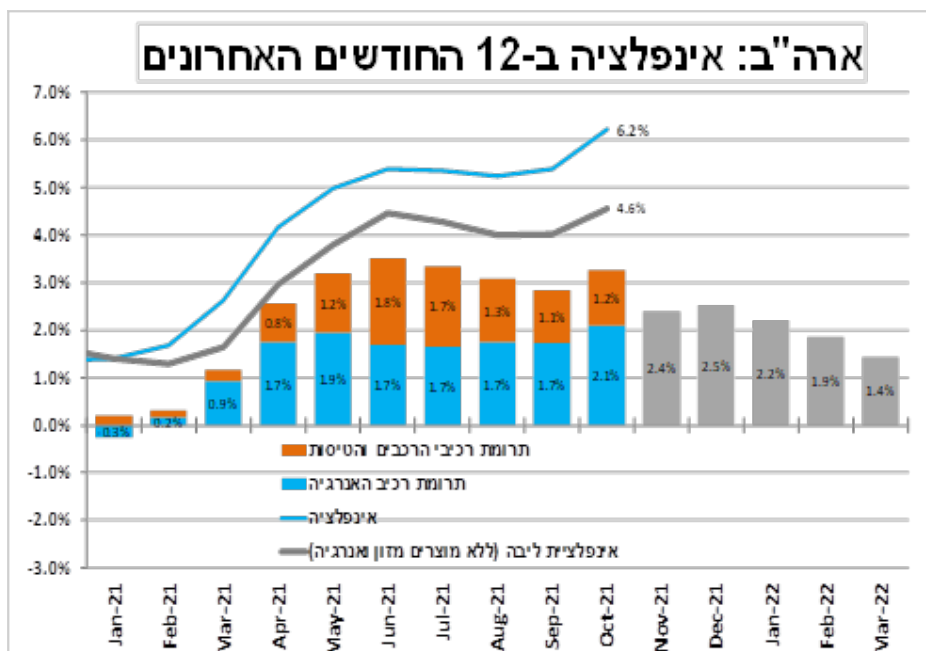
גל התחלואה הנוכחי צפוי למתן גם את האינפלציה הגבוהה בגוש האירו החל מינואר. הבנק המרכזי בגוש האירו צפוי להמשיך לנקוט במדיניות מרחיבה והאירו צפוי להיחלש. בארה"ב האיצה הפעילות הכלכלית בתחילת הרבעון הנוכחי לאור הירידה בתחלואה. הדבר בא לידי ביטוי בנתוני התעסוקה והאינפלציה החזקים.

ביפן האינפלציה היא הנמוכה ביותר מבין מדינות ה-OECD (וכנראה הנמוכה בעולם): 0.1% באוקטובר.

ואילו אצלנו, השקל התחזק בנובמבר ב-3%. הגורם העיקרי התומך בהמשך ייסוף השקל בטווח הארוך הוא הגידול החד ביצוא השירותים מישראל (עלייה של 34% ב-12 החודשים האחרונים). הייסוף בשקל ומדדי המחירים הנמוכים באים לידי ביטוי גם בציפיות לאינפלציה נמוכה בישראל בשנים הקרובות.

3.098

שער דולר/שקל נכון ל-12 בדצמבר 2021

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

עלייה חדה

במספר המשרות הפנויות בארה"ב ובישראל

חזרה לפעילות של מספר ענפים וצמיחה בענפים אחרים הביאו לשיא בביקוש לעובדים

הרבעון הנוכחי התחיל במומנטום חיובי בשוק התעסוקה, בעיקר הודות לירידה בתחלואה. נתוני שוק העבודה האחרונים בארה"ב השתפרו משמעותית, כאשר באוקטובר נרשם גידול של כ-531 אלף משרות חדשות.

השיפור חצה ענפים ושיעור האבטלה ירד ל-6.4% גם

סנטימנט החברות עלה משמעותית, על פי מדד מנהלי הרכש.

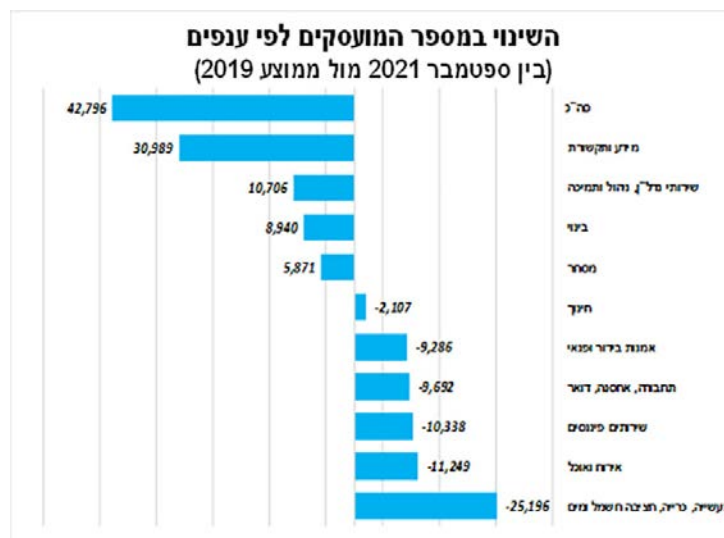
גל ההתפטרויות בארה"ב נבלם. מספר המתפטרים ירד בחודש אוקטובר ב-4.7% ל-4.16 מיליון. מצד השני, מספר המשרות הפנויות עלה ל-11 מיליון משרות והתקרבו לשיא של כל הזמנים. כיום יש 4.2 מיליון משרות פנויות יותר מאשר מספר הבלתי מועסקים.

בישראל, במקביל לעלייה קלה בשיעור האבטלה (7.3%), עלה מספר המשרות הפנויות בספטמבר לשיא נוסף - 143 אלף משרות פנויות. חלק מהזינוק מקורו בענפים שצמצמו את כח האדם שלהם בתקופת המשבר וכעת חוזרים לפעילות ומחפשים עובדים. החלק האחר מקורו בענפים בהם מספר המועסקים צמח מאוד בזמן המשבר (בריאות, מידע ובעיקר היי-טק). אי התאמה בהכשרה המקצועית בין המשרות המבוקשות למיומנויות של המובטלים תורמת לכך שהמשרות מאוישות בקצב איטי יחסית.

11
מיליון

מספר המשרות הפנויות בארה"ב נכון
לאוקטובר 2021

השינוי במספר המועסקים בישראל לפי ענפים (ספטמבר 2021 - ממוצע 2019)

נכסח
הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

משהו לקינוח

בססח - חברת ביטוח סיכוני סחר חוץ המובילה בישראל מבטחת עסקאות סחר חוץ ב-140 מדינות ובשוק המקומי. ביטוח בססח מקנה ליצואנים ולספקים בשוק המקומי הגנה מפני אי תשלום החובות על ידי הלקוחות, ושירותים משלימים כמו: תכניות מימון על בסיס ביטוח האשראי ("ניכיון חייבים"), ביטוח עלויות ייצור, ביטוח מקדמות לספקים וערבויות ביצוע מסוגים שונים. בעלי החברה בחלקים שווים הינם: EULER-HERMES מבטח האשראי הגדול בעולם ו-"הראל השקעות ביטוח ופיננסים".

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic@icic.co.il icic.co.il